

fibulák. Ezek pontos helyszíne a lelőhely középső részén keresendő, annak K-i felében, egy kb. 70–80 m átmérőjű területen, mely a halmoktól D-re található.

Határ-dűlő (KÖH 90447): A lelőhely ÉK-i részén elkülönülve három római kori halmot, tumulust(?) figyeltünk meg. Ezek átmérője 8–15 m és jelen állapotukban átlag 1 m-re emelkednek ki a környezetükből.

A terepbejárásán részt vettek: Hucker Veronika, Pap Csilla és Zsiga Zsolt.

K. NÉMETH ANDRÁS – ÓDOR JÁNOS GÁBOR

251. Ófehértó, Iskolaudvar (KÖH 86951)

(Szabolcs-Szatmár-Bereg megye) **Sza, Hu, N?**

A nyírbátori Báthori István Múzeum igazgatója, Báthori Gábor 2014. június 23-án 11 óra körül telefonon értesítette a Jósza András Múzeumot, hogy Ófehértón földmunkák során emberi maradványokra akadtak, amit jelentettek a rendőrségnek. A helyi rendőrkapitány hozzájuk szólt be, hogy a rendőrségi megállapítás szerint régészeti leletről lehet szó. A helyszínre kimenve kiderült, hogy az iskola udvarára tervezett kerti csap és a hozzákapcsolódó árok ásása során kerültek elő a maradványok, valamint egy késő császárkori–hunkori vagy kora népvándorlás kori edény. A leletmentésre másnap került sor.

Ekkorra már egy másik váz is előkerült. A két váz helyére rábontottunk. Az egyik egy Ny–K tájolású, melléklet nélküli férfiváz volt, míg a másik egy DNY–ÉK tájolású fiatalabb nőé. Melléklete ennek sem volt. Az edény előkerülési helyén régészeti jelenséget nem tapasztaltunk. A dokumentálás befejezése után levonultunk a területről.

ISTVÁNOVITS ESZTER

252. Ősagárd, Széles-mező II. (KÖH 84121)

(Nógrád megye) **A?**

A régészeti lelőhely Ősagárd külterületén, a település szélétől 700 m-re Ny-ra található, a Széles-mező nevű határrezszenben, a patak É-i oldalán K–Ny-i irányban húzódó domb D-i lejtőjén fekszik. A lelőhelyet az MNM NÖK munkatársai a Magyar–szlovák tranzit gázvezeték építéséhez kapcsolódó örökségvédelmi munkálatok során fedezték fel terepbejárással 2012-ben. Ezt követően 2013-ban történt próbafeltárás⁵⁴ a lelőhely veszélyeztetett szakaszán, amely több ismeretlen korú régészeti jelenséget hozott felszínre. Majd 2014-ben volt újabb kifelületű feltárás a lelőhelyen, amely a Barátság-1 kőolajvezeték rekonstrukciós munkálataihoz kapcsolódott. Ennek során a lelőhely Ny-i felén, a nyomvonal 29+180–30+300 km szelvények között nyitott 447,5 m² nagyságú területét tártuk fel.

Az átlagosan 40–50 cm vastagságú humusztakaró eltávolítása után négy régészeti jelenség patics- és faszénzsemcsékkel jelzett, kissé elmosódott kontúrú foltja került elő. Az eredetileg négy foltként rajzolódó jelenségben öt régészeti objektumot különítettünk el: három kisebb méretű gödröt és két kemencét. A kemencéknek jól kiégett, agyagtapasztásos sütőfelülete volt, boltozatuk – legalább részben – kisebb méretű kövekkel volt meg-

erősítve. Az egyik kemencénél két oszlophelyet is azonosítottunk, amelyek valamiféle tetőzetet tarthattak. A sekély telepobjektumok kevés leletanyagot tartalmaztak, amelyet feltételezsen a népvándorlás kor avar periódusára lehet keltezni.

A feltárás szakmai munkatársai: Schilling László, Skriba Péter, György László és Nicklas Larsson régészek. A geodéziai felmérést és térinformatikai utómunkálatokat Gelencsér Ákos és Zsiga Zsolt végezte.

CZIFRA SZABOLCS

253. Pannonhalma, Bencés Főapátság (KÖH 1722)

(Győr-Moson-Sopron megye) **Á, Kk(?), Ú**

A győri Rómer Flóris Művészeti és Történeti Múzeum 2014. január 15. és 23. között régészeti szakfelügyelet látott el a Pannonhalma, 1132, 1, 2, 10/1 hrsz. alatti ingatlanon építendő tornacsarnok, gyalogos híd és összekötő alagút csatlakozásának építése kapcsán.

A szakfelügyelet során, a sportsarnok építéséhez kapcsolódóan, attól K-re, az apátságtól és a gimnáziumtól DK-re, felszínre került két téglaegető kemence. Az 1. sz. kemence ÉNy–DK-i tájolású volt, szájjal ÉNy-felé. Ny-i oldalát nagyrészt elmarkolták, és az ÉK-i része is sérült. A megmaradt része felmenő falakkal és két tüzelőcsatornával rendelkezik: egy K-i, majdnem teljesen ép, és egy Ny-i csatorna, melynek kb. csupán DNY-i harmada maradt meg. A K-i csatorna K-i oldala végig ki van rakva téglával, míg a Ny-i csatorna K-i hosszoldalának D-i végén, s DK-i rövid oldalán láthatók sorba rendezett téglák. A téglák nem, ill. csak részben voltak kiegészítve.

Az objektum nagy valószínűséggel téglalap alakú volt. Egy 630×800 cm-es rész maradt meg belőle, a külső falakat nem számítva. A kemence külső falai kb. 25–30 cm vastagon égtek át, s kb. 50 cm magasan maradtak meg. Betöltéséből tégl- és tetőcseréptöredékek, Árpád-kori kerámia, állatsont és vaskes töredéke került elő.

Az 1. kemencétől kb. 15 m-re DK-re újabb kemence került napvilágra, melynek D-i és Ny-i oldala is sérült. É–D-i tájolású. Három tüzelőcsatornája került feltárásra, de valószínűleg K-i irányban, a le nem humusztolt területen még folytatódik az objektum. Betöltése és a fölötte levő réteg erősen törmelékeny volt: nagy számban kerültek elő innen téglatöredékek – kannelúrák is –, valamint tetőcserép- és némi kerámiatöredék, vaskes-töredékek és állatsontok kíséretében. A tüzelőcsatornákból Árpád-kori és késő középkori(?) töredékek kerültek elő, míg a fölötte lévő rétegből késő középkori/újkorai töredékek kerültek feltárásra egy porcelántöredék társaságában. A téglaegető felső részét valószínűleg az újkorban bolygatták. A tüzelőcsatornák mentén téglapakolást nem lehetett megfigyelni. A kemence É-i részén a három tüzelőcsatorna kiszélesedve összenyílt.

Az 1. kemencét dokumentálását követően munkagéppel elbontották, a 2. kemencének csupán ÉNy-i sarka semmisült meg, a többi visszatemették.

Régész munkatárs: László Csaba és Ujvári Ferenc. Technikusok: Alács Attila, Kulcsár Zoltán, Nagy Gábor, Semperger Zoltán és Szöllösi Géza.

NAGY ANDREA

54 RKM 2013, 95.